

Відбулася тристороння зустріч духовних лідерів Росії, Азербайджану і Вірменії

13 жовтня 2021 року в Патріаршій і Синодальній резиденції в Даниловому ставропігійному монастирі в Москві відбулася зустріч Святішого Патріарха Московського і всієї Русі Кирила, Голови Управління мусульман Кавказу шейх-уль-ісламу Аллахшукюра Пашазаде і Верховного Патріарха і Католикоса всіх вірмен Гарегіна II. Релігійні лідери Вірменії та Азербайджану прибули до російської столиці на запрошення Предстоятеля Руської Православної Церкви для обговорення шляхів врегулювання наслідків багаторічного конфлікту на Південному Кавказі.

До складу делегації Руської Православної Церкви увійшли: голова Відділу зовнішніх церковних зв'язків Московського Патріархату митрополит Волоколамський Іларіон, заступник голови ВЗЦЗ архимандрит Філарет (Булеков), голова Відділу із взаємин Церкви з суспільством та ЗМІ, тимчасово виконуючий обов'язки керівника Прес-служби Патріарха Московського і всієї Русі В. Р. Легойда,

секретар ВЗЦЗ з міжрелігійних відносин священник Димитрій Сафонов, співробітник Секретаріату ВЗЦЗ з міжрелігійних відносин дякон Ілля Кашицин.

Серед членів делегації Вірменської Апостольської Церкви - голова Відділу зовнішніх зв'язків та протоколу архієпископ Натан (Оганнісян), глава Ново-Нахичеванської і Російської єпархії, патріарший екзарх в Росії архієпископ Езрас (Нерсісян), керуючий Арцахською єпархією єпископ Вртанес (Абраамян), голова Відділу зовнішньоцерковних зв'язків і ректор Свято-Георгіївської духовної академії протоархімандрит Шаге (Ананян), член Верховної духовної ради д-р Геворг Даніелян, секретар Святейшого Гарегіна протоієрей Ваграм (Мелікян).

У складі делегації Управління мусульман Кавказу були: перший заступник голови УМК муфтії Салман Мусаєв, заступник голови УМК Рашад Аліярли, заступник голови УМК Фуад Нуруллаєв, начальник Відділу протоколу УМК Руфат Гасанов, начальник Відділу УМК Зульфугар Фарзуллаєв.

Святейший Патріарх Кирил подякував Католикосу всіх вірмен і Голові Управління мусульман Кавказу за готовність приїхати в Москву і сісти за стіл переговорів. «Тим самим ми свідчимо про справді миротворчий потенціал наших релігій», - підкреслив Предстоятель Руської Православної Церкви.

«Ми зібралися тут, щоби обговорити проблему подолання наслідків багаторічного, на жаль, конфлікту <...>, в який залучені народи і Азербайджану, і Вірменії, - продовжив Його Святість, звертаючись до учасників зустрічі. - Протягом майже 30 років ми, релігійні люди, відповідальні за свої громади, працюємо для того, щоб пом'якшити це трагічне протистояння. Ми Богом покликані до того, щоб проповідувати любов і милосердя, навіть тоді, коли це здається складним до виконання».

Як зазначив Патріарх Кирил, духовна сфера життя - найбільш чутлива сфера людського буття. Але, на жаль, є люди, які релігією виправдовують насильство, жорстокість і кровопролиття.

«Ми покликані давати однозначну спільну відповідь на спроби пов'язати релігію з війною. Релігійні війни - це страшна, гріхозна сторінка в релігійній історії людського роду. У нинішньому столітті, я думаю, ми повинні зробити все для того, щоб поняття «релігія» і «війна» не з'єднувалися в одне ціле », - підкреслив Святіший Патріарх.

Особливу увагу Його Святість закликав приділяти роботі з молоддю.

«Ми відповідаємо за майбутнє молоде покоління, - заявив Патріарх Кирил. - Якщо сьогодні ми будемо мовчки дивитися на те, як серед молоді міцніють відчуження, взаємні претензії і навіть ненависть, то завтра ці бур'яни пустять коріння і дадуть поросль, яку буде дуже важко потім викорчувати. Вона розвинеться в потужні рослини, які можуть погубити і родючість духовного ґрунту, і завдати шкоди навколишньому середовищу. В першу чергу я маю на увазі, звичайно, сферу духовного людського життя».

Святіший Владика висловив упевненість в тому, що «авторитет духовних лідерів Азербайджану та Вірменії зможе благотворно вплинути на уми людей, і що сам факт сьогоднішньої зустрічі і діалог між вами стане прикладом для всіх».

«Нехай Бог благословить наші труди і допоможе нам знайти взаєморозуміння, яке посприє, безсумнівно, досягненню міцного і довготривалого миру на древній кавказькій землі - близької, дорогої, рідної для вас обох», - сказав на завершення Предстоятель Руської Православної Церкви.

За підсумками тристоронньої зустрічі духовних лідерів Патріарх Московський і всієї Русі Кирил зачитав заяву, в якій наголошується на необхідності діалогу і міжнародних миротворчих зусиль в справі врегулювання конфлікту, що не має під собою релігійного ґрунту. «Релігійні лідери готові сприяти примиренню народів Азербайджану і Вірменії заради блага та процвітання нинішнього та

майбутніх поколінь», - йдеться, зокрема, в документі.

На завершення Його Святість зазначив: «Ще раз хотів би висловити подяку моїм дорогим братам, які повні відповідальності, мужності, принциповості. Саме з таких позицій вони виступають на цих переговорах, прагнучи до встановлення міцного і справедливого миру для блага їх власних народів і для блага всіх народів, що проживають на Кавказі в тих місцях, де до цього часу зберігається деяка напруженість ».

***

Початок миротворчим зусиллям Московського Патріархату з проблеми Нагірного Карабаху було покладено в 1988 році. Перша тристороння миротворча зустріч глав трьох релігійних громад пройшла в травні 1993 року в Московському Даниловому монастирі. Попередні тристоронні зустрічі релігійних лідерів Росії і Закавказзя відбулися в рамках міжрелігійних форумів в 2010 році в Баку та 2011 році в Єревані, а також в 2017 році в Московському Даниловому монастирі.

Джерело: <https://mospat.ru/ua/news/88241/>